

foto: Dean Duboković

Bogdan Pušnik
je predsednik uprave Medvešek Pušnik
BPH d.d.

Finančnike ubijajo, mar ne?

K sreči še ne, vsaj v razvitem svetu ne. Celo takih prevarantov, kot je na primer Bernard Madoff, ne zadane smrtna kazen. Nekaj doživljenjskih zapornih kazni je povsem dovolj. Resno – koliko finančnih prevarantov poznate? Oziroma, če sledim modi, ali sploh poznate finančnika, ki ni prevarant?

Nekatere instrumente, ki so se kot inovacije pojavili na kapitalskih trgih, ter predvsem neprimerno ocenjevanje tveganj takšnih naložb, lahko uvrstimo v rubriko pretiravanje in pohlep. Ta je, med drugim, pomagal pri izbruhu trenutne finančne krize. Seveda smo avtorji teh instrumentov finančniki, torej je vzročna zveza jasna – finančniki, posebej borzniki, smo zakuhali krizo, ki je

svet skoraj pahnila iz krožnice. Odlična tema za pivske večere, kjer ljudje, ki o določenih zadevah nimajo pojma, o njih globoko razpravljajo in pridejo do zveličavnih rešitev. Ko jih potem še obelodanijo v forumih na medmrežju in dobijo zadostno število komentarjev, je resnica na dlani. Če dodamo še razpito dejstvo, da s(m)o finančniki zaradi narave poklica in vzdrževanja

imidža navadno nekoliko bolj nagnjeni k potrošnji, je seveda vsem jasno, da se lahko do tega pride samo s prevaro na račun naivnega investitorja, ki je sedaj ob vse.

Raje v finance kot v veselje

Lahko si mislite, da ni zelo prijetno stati na drugi strani takšne množice. Ne samo zdaj, tudi v najlepših časih

ne. Smer svoje poslovne kariere sem si izbral sam. V času, ko kapitalskega trga v Sloveniji, ki je bila takrat še del Jugoslavije, ni bilo. Po dvajsetih letih izkušenj vem, da bi ponovno izbral isto pot. Pa ne zato, ker se v mojem poklicu tako lahko in brez dela, da o tve-

Da, kriv je pohlep, a ne samo pohlep tistih nekaj finančnih prevarantov, ampak tudi naivnih vlagateljev.

ganju niti ne govorim, pride do veliko denarja. Menda lahko verjamem, da je vsaki bralki in bralcu te revije jasno, da to ni res. To pot bi izbral, ker je polna izzivov, novih spoznanj, trdega dela, razmišljanja v skupinah, ker je multidisciplinarna, timska in zahteva delo z ljudmi. Tako s sodelavci kot s komitenti in konkurenti. Ljudem, ki so zagnani, odločni, imajo veliko znanja in poguma ter tudi kanček sreče, kariera finančnika omogoča res veliko. Tako je tudi v razvitem svetu, zato se mnogi pritožujejo, da briljantni študenti raje odhajajo v finance in ne- recimo- v fiziko osnovnih delcev ali pa v vesolje.

Zaupanje je edini kapital, ki ga ima finančnik na dolgi rok.

Morda zato, ker je tudi v financah približno tako, kot bi gradil zelo veliko raketo z zelo omejenimi sredstvi – počasi in premišljeno prideš v orbito, le ena neumnost pa odnese vse, kar si zgradil prej. Pri nas odnese zaupanje, edini kapital, ki ga ima finančnik na

dolgi rok. Vse ostalo je namreč nematerializirano.

Nebes na zemlji pač ni

Osebnostno poznam veliko finančnikov. Nobeden med njimi ni prevarant. Še najbolj pa poznam sebe. Vem, koli-

kokrat sem prepričeval (potencialne) vlagatelje, da nobena naložba ne more »zagotavljati« nobenega donosa, kaj šele nekaj deset ali celo 100 do 200 odstotkov mesečno. Kolikokrat sem povedal, da se v delnice nalaga presežek sredstev, ne kreditov. Da cene delnic nihajo, in, ne, nihanje ne pomeni, da gredo vedno le navzgor. Kolikokrat sem poudarjal, da lahko vlagatelj v delnice v (dolgoletnem) povprečju pričakuje 6-8 odstotkov letno, pa kakšen drobiž v dividendi tu in tam. Kdaj je pravi čas za nakup delnic in kdaj ne (zdaj bolj je kot ne). Govoril sem o verjetnosti donosa, o razpršitvi tveganj

in možnosti izgub. Včasih sem izrazil svoja pričakovanja (z leti veliko manj) in ja, kdaj sem se tudi zmotil. Tudi zelo zmotil. Zelo drago zmotil. Nikoli pa nisem lagal, obljubljal gradov v oblakih in nebes na zemlji. Tega pač ni. Finančniki imamo še eno smolo; naša

nagrada in zadovoljstvo naših strank nista neposredno povezana s količino in kvaliteto našega dela. Vsaj na kratak rok, in ta je vlagateljem najbolj pri srcu, ne. Na gibanje cen delnic vpliva veliko dejavnikov, in verjeli ali ne, še

bolj uspešni kot POŠTENI finančniki? Spomnim se časa, ko so v Sloveniji razni »finančniki« po garažah obljubliali pet odstotne mesečne donose (to pomeni 81 odstotkov letno!) in so v enem mesecu zbrali več prihrankov,

Ponovno bi izbral pot finančnika, takega z mirno vestjo in racionalnimi donosi.

najbolj obnašanje tistih na drugi strani množice. Če se ti odločijo, da bodo šle delnice gor, sploh ni pomembno nič drugega; stampeda nakupov ni mogoče ustaviti. Glede stampeda prodaj pa se trudimo v dobro strank. Takrat ne vlada razum, ljudje so jezni, takrat ni lepo biti finančnik.

Naiven ali pohlepen vlagatelj?

Ja, med finančniki se najde tudi kakšen prevarant. Po navadi velika riba, ki zakuha veliko luknjo – recimo Madoff in njegovih petdeset, šestdeset ali morda še več milijard dolarjev. V skoraj petdesetih letih! A se morda ne postavlja vprašanje, KDO je k njemu nosil denar? ZAKAJ je to počel? Petdeset let? KAKO, da so PREVARANTI

kot jih je naša borzno-posredniška družba v nekaj letih. Ljudje so drli k njim, ker so kar videli, kaj vse bodo kupili samo z donosom. Takrat se je dalo na kapitalnih trgih zaslužiti okoli 20 odstotkov letno, a to zlepa ni privabilo vlagateljev. Tega dolgo nisem razumel, a sem vseeno ostal finančnik. Z mirno vestjo in racionalnimi donosi. In z veliko prijatelji, ki razumejo, kaj so kapitalni trgi. ■

1. Cene delnic nihajo, nihanje pa ne pomeni, da gredo vedno le navzgor. Ko padajo, razum odpove, takrat so ljudje jezni, takrat ni lepo biti finančnik.

Adria Polaris, udobje za vse letne čase.

• CARAVAN d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 9, 1000 Ljubljana, Tel: 01 518 36 36, Fax: 01 518 38 00, info@caravan.si, www.caravan.si • STADOR AC d.o.o., Črmošnjice pri Stopičah 72, 8000 Novo mesto, Tel.: 07 30 89 615, Fax: 07 30 89 616, info@stador.si, www.stadorsi • CARAVANING INT. d.o.o., Cesta XIV. divizije 18, 2000 Maribor, Tel: 02 48 00 460, Fax: 02 48 00 461, caravaning@iol.net, www.caravaning-int.si

ADRIA MOBIL, d.o.o., Straška cesta 50, 8000 Novo mesto, Slovenija

www.adria-mobil.com/si